

Veiligheids Informatie Blad

Voldoet aan 1907/2006/EC

Versie 7

Uitgegeven op 10-8-2009

Salpeterzuur (53%-60%)

1 Identificatie van de stof of het preparaat en van de onderneming						
Commerciële naam	Salpeterzuur (53%) / Salpeterzuur (60%)					
Chemische naam	Salpeterzuur					
Synoniemen						
Chemische formule	HNO ₃					
Gebruik van de stof of het preparaat	Deze stof wordt in de chemische industrie gebruikt.					
EU categorie nummer						
Naam van leverancier	DSM Agro B.V.					
Adres van leverancier	Postbus 601 6160 AP Geleen Nederland					
Telefoonnummer van leverancier	(31) 46 476 00 55					
E-mail van leverancier	dsm.agro@dsm.com					
Telefoonnummer voor noodgevallen	(31) 46 476 55 55				24/24 uur	7/7 dagen
2 Identificatie van de gevaren						
Fysische en chemische gevaren	Contact met brandbaar materiaal kan brand veroorzaken. Veroorzaakt ernstige brandwonden.					
Gevaren voor het milieu	Schadelijk voor water-organismen.					
Gevolg(en) van (te lange) blootstelling	De acute giftigheid omvat drie stadia: 1. De stof prikkelt ademhalingswegen en ogen (tranen verwekkend). 2. Verschijnselen kunnen optreden na een zekere latentietijd (uren - dagen). 3. Stoomissen in de ademhaling kunnen tot longoedeem leiden. Kan dodelijk zijn.					
Verschijnsel(en) van (te lange) blootstelling						
Inademing	Veroorzaakt brandwonden aan neus, stoppen van ademhaling. Kan tot shock, longoedeem leiden. Longaandoeningen.					
Inslikken	Inslikken van kleine hoeveelheden kan de dood of permanent letsel tot gevolg hebben.					
Contact met de huid	Veroorzaakt brandwonden.					
Contact met de ogen	Prikkelend of brandwonden.					
3 Samenstelling van en informatie over de bestanddelen						
Chemische naam	CAS nr.	EG nr.	% (m/m)	Symbool	R-zinnen	
Salpeterzuur	7697-37-2	231-714-2	53-60	C	35	
Water	7732-18-5	231-791-2	40-47	-	-	
<i>EG-nr. betekent EINECS- of ELINCS-nummer.</i>						
4 Eerste hulp maatregelen						
Algemeen						
Inademing	Breng slachtoffer onmiddellijk in frisse lucht. Laat het slachtoffer rusten. Houd het slachtoffer warm. Eerste hulp kan nodig zijn in verband met longcongestie. Zorg voor medische hulp.					
Inslikken	Spoel de mond met water. Laat het slachtoffer onmiddellijk veel water of melk drinken. Wek geen braken op					
Contact met de huid	Verwijder slachtoffer uit ruimte/gebied waar blootstelling plaatsvond. Trek verontreinigde kleding uit. Spoelen met veel water of afdouchen. Zorg voor medische hulp.					

	Contact met de ogen	Onmiddellijk gedurende tenminste 15 minuten spoelen met veel water. Zorg voor medische hulp.
	Opmerking voor de arts	Zorg ervoor dat de oogwasstations en veiligheidsdouches zich dicht bij de werkplek bevinden. Longoedeem kan zich pas manifesteren na zekere tijd.
5	Brandbestrijdingsmaatregelen	
	Blusmiddelen	
	Kleine brand	Niet brandbaar. Gebruik blusmiddelen die geschikt zijn voor de omringende materialen.
	Grote brand	Niet brandbaar. Gebruik blusmiddelen die geschikt zijn voor de omringende materialen.
	Ongeschikte blusmiddelen	
	Bijzondere brand- en explosieve gevaren.	Kan brand veroorzaken bij contact met organische explosiegevaarlijke stoffen. Reageert heftig met andere chemicaliën, zoals metalen in poedervorm. Bij de reactie met metalen komt waterstof vrij dat met lucht explosieve mengsels kan vormen.
	Gevaarlijke thermische ontledingsproducten en	Stikstofoxiden.
	Bijzondere bestrijdingsprocedure	Draag geschikte beschermende kleding. Onafhankelijke ademhalingsapparatuur.
6	Maatregelen bij onopzettelijk vrijkomen van de stof of het preparaat	
	Persoonlijke voorzorgsmaatregelen	Zorg voor voldoende ventilatie. Vermijd contact met de ogen, huid en kleding. Onafhankelijke ademhalingsapparatuur. Gebruik geschikte beschermingsmiddelen (rubriek 8). Raadpleeg onmiddellijk een deskundige.
	Milieu voorzorgsmaatregelen	Schadelijk voor water-organismen.
	Reinigingsmethoden	
	Gering morsen en lekken	Verzamel gemorst materiaal. Verdun met water. Waarschuw het waterschap indien gemorst materiaal in een waterloop terecht komt. Gebruik geen zaagsel of ander brandbaar materiaal om gemorst materiaal te verzamelen.
	Uitgebreid morsen en lekken	Neutralisatie kan in hitte resulteren. Ga voorzichtig te werk. Bedekken met: natriumbicarbonaatoplossing of watervrije soda-calciumhydroxidemengsel. Verzamel gemorst materiaal. Verdun met water. Waarschuw het waterschap indien gemorst materiaal in een waterloop terecht komt. Gebruik geen zaagsel of ander brandbaar materiaal om gemorst materiaal te verzamelen.
	Opmerking	Houd mensen uit de buurt. Gescheiden houden van organische stoffen. Ter verdunning moet de stof in water gegoten worden.
	Zie sectie 8 voor persoonlijke beschermingsmiddelen en sectie 13 voor afvalverwijdering.	
7	Hantering en opslag	
	Hantering	Bij voorkeur gebruiken in gesloten systemen. Gebruiken bij voldoende ventilatie. Gebruik geschikte beschermingsmiddelen. Vermijd contact met de ogen, huid en kleding. Ter verdunning moet de stof in water gegoten worden. Weghouden van warmte.
	Opslag	Gescheiden van organische stoffen en andere chemicaliën; niet in direct zonlicht. Bijtend. Ventileer ruimtes over de vloer.
	Specifiek gebruik	
	Verpakkingsmaterialen	Roestvrij staal (304).
	Zie sectie 10 voor stabiliteit en reactiviteit	
8	Maatregelen ter beheersing van blootstelling / persoonlijke bescherming	
	Grenswaarden voor blootstelling	TLV (USA) : 2 ppm (5 mg/m ³). STEL (USA) : 4 ppm (10 mg/m ³). MAC (Nederland) : 2 ppm (5 mg/m ³).
	Technische maatregelen	Alleen gebruiken bij voldoende ventilatie. Er moet gezorgd worden voor lokale afzuigventilatie.
	Hygiënische maatregelen	Niet eten, drinken of roken tijdens gebruik. Was de handen na het hanteren van het product, voor het eten, roken en gebruik van de WC en aan het einde van de dag.
	Persoonlijke bescherming	Productieschaal
	Ademhalingswegen	Onafhankelijke ademhalingsapparatuur. (verseluchtkap, persluchtademhalingsmasker).
	Huid en lichaam	Chemisch resistent beschermepak.
	Handen	Draag geschikte handschoenen. (PVC)
	Ogen	Veiligheidsbril of gelaatscherm. Zorg ervoor dat de oogwasstations en veiligheidsdouches zich dicht bij de werkplek bevinden.

Beheersing milieu blootstelling

Advies over persoonlijke bescherming geldt voor hoog blootstellingsniveau.

Stem per situatie een passend niveau van persoonlijke bescherming af op een risico-evaluatie.

9 Fysische en chemische eigenschappen				
Voorkomen	Vloeistof			
Kleur	Transparant, kleurloos, lichtgeel			
Geur	Bijtend			
Geurgrens				
Moleculair gewicht	63.0			
pH	<1			
Kookpunt	117 °C (1 bar) (53 %) 120 °C (1 bar) (60 %)			
Smeltpunt/ traject	- 18.5 °C			
Vlampunt	Niet van toepassing			
Ontvlambaarheid	Niet van toepassing			
Zelfontbrandingstemperatuur	Niet van toepassing			
Ontledingstemperatuur	Niet van toepassing			
Onderste explosiegrens	Niet van toepassing			
Bovenste explosiegrens	Niet van toepassing			
Minimum ontstekingsenergie	Niet van toepassing			
Kritische temperatuur	Niet van toepassing			
Relatieve dichtheid	2,2 (lucht = 1)			
Dichtheid	1327 kg/m ³ (20 °C) (53 %) 1363 kg/m ³ (20 °C) (60 %)			
Stordichtheid ongetrild				
Dampspanning bij 20°C	0,009 bar (20 °C).			
Damp/gas dichtheid				
Verdelingscoëfficiënt n-octanol/water				
Viscositeit				
Gemiddelde korreldiameter				
Oplosbaarheid in water	Goed oplosbaar			
Mengbaarheid				
Vetoplosbaarheid				
Geleidbaarheid				
Gasgroep				
Opmerkingen	De stof is een sterk oxidatiemiddel.			
10 Stabiliteit en reactiviteit				
Stabiliteit	Stabiel onder de aanbevolen opslag- en behandlingsomstandigheden (zie rubriek 7). Reactief materiaal.			
Te vermijden omstandigheden	Bij verhitting tot ontleding kunnen er giftige stikstofoxiden gevormd worden.			
Te vermijden materialen	Brandgevaarlijke en reducerende stoffen, organische stoffen, fijnkorrelige metalen, C-staal, monel en koper.			
Gevaarlijke ontledingsproducten	Stikstofoxides (NO, NO ₂)			
11 Toxicologische informatie				
Acute toxiciteit				
Bestanddeel	Test	Soorten	Route	Resultaat
Salpeterzuur	LC50	Rat	inademen	6200 mg/m ³ (1hour)
Irritaties	Prikkelende werking. Kan brandwonden veroorzaken.			
Overgevoelighedsreactie	Geen overgevoelighedsreactie van de huid.			
Chronische toxiciteit	Niet beschikbaar			
Carcinogene eigenschappen	Niet beschikbaar			
Mutagene eigenschappen	Niet beschikbaar			
Toxiciteit bij de voortplanting	Niet beschikbaar			

Opmerkingen						
12 Ecologische informatie						
Bestanddeel	Halfwaardetijd in water	Fotolyse	Biologische afbreekbaarheid			
Salpeterzuur	-	-	gemakkelijk			
Bestanddeel	Test	Periode	Resultaat			
Salpeterzuur	Daphnia (EC50) Vis (LC50)	48 uur 96 uur	>100 mg/l >10 mg/l			
Bestanddeel	LogPow	Bioconcentratiefactor	Bioaccumulatie potentiaal			
Salpeterzuur	-	-	laag			
Mobiliteit Persistentie en afbreekbaarheid Mogelijke bioaccumulatie Ecotoxiciteit	Voor gegevens over verschijningsvorm en oplosbaarheid : zie sectie 9. De stof is goed biologisch afbreekbaar.					
13 Instructies voor verwijdering						
Het is de verantwoordelijkheid van de afnemer om op de hoogte te zijn van nationale en lokale voorschriften.						
Verwijderingsmethoden	Verwijdering van afvalmateriaal in het riool is niet toegestaan totdat de pH van de oplossing verhoogd is tot 5,8 - 8,5. Gebruik geen zaagsel of ander brandbaar materiaal om gemorst materiaal te verzamelen.					
14 Informatie met betrekking tot het vervoer						
Wettelijk verplichte informatie	UN nummer	Vervoersnaam	Klasse	Verpakkings groep	Etiket	Extra informatie
ADR/RID klasse	UN 2031	Salpeterzuur	8	II		Gevaarsidentificatie nummer: 80 Beperkte hoeveelheid: LQ22 CEFIC Tremcard: 80S2031-II
ADNR Klasse	UN 2031	Salpeterzuur	8	II		-
IMDG Klasse	UN 2031	Salpeterzuur	8	II		Noodmaatregelen (EmS): F-A , S-B
IATA Klasse	UN 2031	Salpeterzuur	8	II		Beperking hoeveelheid passagiersvliegtuig: niet toegestaan Beperking hoeveelheid vrachtvliegtuig: 30 L : Verpakkingsinstructies: 813

15	Wettelijk verplichte informatie	
	Het is de verantwoordelijkheid van de afnemer om op de hoogte te zijn van nationale en lokale voorschriften.	
	EC-classificatie Gevarensymbool R- en S zinnen National Fire protection Association (U.S.A)	 Bijtend R35, S2, S23, S26, S45
16	Overige informatie	
	R-zinnen S-zinnen Symbolen Opslag classificatie Datum van vorig veiligheidsinformatieblad Wijzigingen in deze versie: Referenties	R35 - Veroorzaakt ernstige brandwonden S2 - Buiten bereik van kinderen bewaren. S23 - Damp niet inademen S26 - Bij aanraking met de ogen onmiddellijk met overvloedig water afspoeien en deskundig medisch advies inwinnen. S36 - Draag geschikte beschermende kleding. S45 - Bij een ongeval of indien men zich onwel voelt, onmiddellijk een arts raadplegen (indien mogelijk hem dit etiket tonen). C - Bijtend - 27-9-2007 adres wijziging
Alle informatie die door of namens DSM verstrekt wordt over eigenschappen, specificaties, toepassing, enz. van producten is gebaseerd op onderzoek, met inbegrip van de literatuur en wordt geacht betrouwbaar te zijn. DSM kan echter generlei verantwoordelijkheid daarvoor aanvaarden en dat geldt evenzeer voor het functioneren en voor de resultaten verkregen door het gebruik van de producten of de desbetreffende informatie en voor enigerlei schade die veroorzaakt kan worden door of aan de producten of door de informatie. In dit opzicht is de gebruiker verplicht de kwaliteit en alle andere eigenschappen van de producten te controleren. De koper aanvaardt alle verantwoordelijkheid die verbonden is aan het gebruik van de producten en de informatie. Er wordt geen aansprakelijkheid aanvaard voor inbreuk op handelsmerken, octrooien of andere rechten die het bezit zijn van of waarover zeggenschap wordt uitgeoefend door derden als gevolg van uw productieproces, formulering, gebruik of verkoop van de producten en informatie.		